

Fóia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A

7/19

angustu

1866.

Ese in fie-care septemana odata, a ceea dominec'a
contienendu o cóla si diumetate.

Pretiu la pentru Austria

pe Jul. - Dec. 4 fl. -
pe Jan. - Dec. 8 fl. - cr.

Pentru Romania

pe Jul. - Dec. unu galbenu si diumetate.

Nr.

24.

Cancelari'a redactiunei

Strat'a morarilor Nr. 10.

unde sunt a se adresá manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Epistolele nefrancate nu se primescu si opurile
anonime nu se publica.

II

cursu

anualu.

DIN'A FLORILOR.

I.

ine-e mandrulu fetu-frumosu,
Tenerelu si luminosu,
Cu peru lungu si auritu,
Cu ochi negri de iubitu,
Cu sinu falnicu inzalatu,
Ca unu smeiu leitu la statu,
P'unu fugaru infricosiatu
D'ei cu sange adapatu?
Este-alu Tisei craiu vestitu,
Peste codri mi-a pornitu.
Si se duce, falnicu sbóra,
Ca o pasere usióra,
Câtra dîn'a florilor
Din palatulu diorilor,
Câ-ci i-a dîsu unu caletoriu:
„Stralucite craisoru!
De vei vré sê iei sotía,
Potrivita numai tie
Este dîn'a florilor
Din palatulu diorilor.
Ceriulu chiar n'a mai vediutu
De cand lumea s'a facutu,
Asié d'alba frumusetie
Si senina teneretie!“

Nóptea peste vâi domina,
Arde 'n ceriuri lun'a plina,
Si gârliti'a plangátore
Scalda fati'a-i zimbitóre;
Usiurelu zefiru adie,
Culca verdea colilie;
Iar a vâilor tacere
O desmérda cu placere:
Grierulu cu cantu-i dulce,
Paserea care se duce
Câtra cuibu cautandu cu doru,
Si alu frundiei plansu usioru.
Craiuulu teneru fuge, sbóra,
Ca sagét'a ce omóra;
Usiurelu din stanca 'n stanca
Ca unu caprioru s'arunca.
Éta 'n cale intalnesce
Oltulu care greu mugesce . . .
Sprintenu, grabnicu, se arunca
In prapasti'a adanca,
Si ca sierpele din valu
A esitu frumosu la malu!

II.

In gradin'a Nimfelor,
Unde-e raiulu stelelor,

Craiulu intra fericitu,
De ce vede e uimitu:
Colo und'a argintia
Sierpuesce pe câmpia,
Pintre flori stralucitoare
Cu profume rapitoare;
Colo mirtulu se inclina
Peste unde si suspina,
Si pe verdea-i ramurica
Canta trist'a turturica;
Din-colo in dumbravioara
Pe stufos'a salcioara
Filomel'a i raspunde,
Dar din rou'a florilor,
Lacrimarea noptilor,
Catra ceriuri se ridica
Cetia alba, usiurica;
Cand zefirulu adieza,
Din ea Nimfe se formeza,
Nimfe albe gratiose,
Cu cositie aurose,
Nimfe mandre, usiurele,
Cu-aurite aripele;
Ci lasandu-se din sboru,
Peste plaiulu rapitoru,
Cantu ca paserile 'n coru:
„In astu raiu de fericire,
De a Nimfelor iubire,
Ce chiar ceriulu jinduesce,
Tenerere, te opresce.
Vino, vino, desmerdeza
Sinulu nostru ce-aromeza,
Ca-ci noi suntemu mai frumoase
Si la trupu mai gratioase
De catu din'a floriloru
Din palatulu dioriloru.“
— Nimfe mandre, dati-mi pace,
Frumusetiea-ve nu-mi place;
Cum e din'a floriloru,
Din palatulu dioriloru,
Alt'a 'n lume n'o mai fi,
Si eu alt'a n'oiu iubi.“
Astu-felu dice si pornesce
Spre lumin'a ce-i zimbesce
Pe cand Nimfele gingasie
P'aripioare dragalasio
Sboru la ceriuri si prin stele
Versu in cale-i floricele.

III.

Cea lumina rapitoare,
Dupe piscu in floriore,
Care ochii ne uimesce,
Cine ore o ghicesce?

Este din'a florilor
Din palatulu diorilor.
Ea pe june l'a zaritu
Si indata a esitu;
I zimbesce si aduna
Cu gingasi'a alba mana,
Fragedimea criniloru,
Stralucirea stelelor,
Si profumul roselor,
Si in fatia 'n sinisioru,
Le-a unitu cu dalbu amoru.
Giosu in vale s'a lasatu
Si cu focu l'a sarutatu.

„— Tenerere craisoru,
Dise ea cu viersu de doru,
Scfu c'ai resboitu o lume
Numai pentru alu meu nume;
Paserile te-au cantatu,
Ventulu m'a insciintiatu.
Spune ce altu se-ti dau tie
Mai cu dulce bucuria,
De catu inim'a din mine,
Aste gratii dulci senine,
Si palatulu de cristalu,
Ca unu sore pe celu malu,
Unde noi se ne iubimu,
Dile d'auru se traimu?“
— Ceriuri, sore, luna, stele,
Langa gratiile tale
Sunt nimicu, nu le dorescu;
Dina dulce, te iubescu!“

Mai cu focu l'a sarutatu,
In palatu mi-s'a urecatu,
Sorele i-a cununatu;
De doru munti-au suspinatu!

*

De atunci candu se ivescu
Diorile ca stralucescu,
Florile sunt mai frumoase,
Paserile mai voioase,
Ca'n talamulu floriloru
Din palatulu dioriloru,
Din'a palu ei dragusioru
Lu-desmerda cu amoru!

H. Grandea.

C I T E R A.

(Novela, fine.)

Apoi esi si incungiura rota cetatea. Nici o vietia! Se intorse indereptu si intra in cel'a unde era cas'a Biancei. Aci afla cadavrulu ser-

vitoriului cu fati'a veneta, cu budiele spumate, cari erau urmele torturei mortii. Alime se infrica de nou, dar acum erá mai tempita ca sê semiésca infiorarea in deplin'a sa crancenía, — apoi inchise usi'a, si esí intr'alta cela si de aci pe balconu si priví câtra diori.

Ací siediu tóta diu'a, confusa, tempita, béta si morbósa. Nu erá cine sê-i incline fruntea la o pausa lina, nu erá cine sê-i graiésca unu cuventu de consolare, cine sê-i sarute fruntea si sê-i dica: nu te teme, ni-a mai remasu speranti'a in Domnedieu; nu erá unu angeru sê-i arete drumu de scapare, si nu veniámórtea sê-i domolésca faci'a vietii traganatóre . . .

Sér'a se audíra fluerele pastoriloru pe munti, doinele pastoritieloru. Alime éra si aduse aminte de Hail, de arf'a si cantecele lui, si din ce in ce i-se pareá cá i-se 'ntuneca lumea naintea ochiloru, i-suna crerii.

Fati'a si-perdú naturalitatea, ochii ei prinsera a retací prin aeru, fâra objeptu, fâra tienta, din ce in ce mai rapede, mai confusi, si mai pre-urma prinse a cantá fâra firu, fâra armoniá si éra a vorbí incetu si raru.

„Astépta-me, in cea viétia ne vomu intalni, Hail, si ne vomu sarutá cu credintia. Ne vomu intalni, dupa ce amu vegetatu prin lume pe carári deosebite, ne vomu intalni iubite si vomu sborá prin stele in nimbi de auru, pe ventu de véra Vomu sborá ambi prin sfere si vomu vení ambi si vomu plange pe mormentulu amantiloru si li vomu sedí flori, si éra vomu sborá 'naltu prin cercuri splendide, prin aeru cu lumina, cá asié ambla amantii. Astépta-me, Hail, in vestminte de mire, tu vei fi mirele meu, eu voi fi mirés'a ta, mirésa alba, mandra si frumósa. Hail va fi mirele meu si nu ne vá impedecá . . . hah . . . s'a sdrobotu fórti'a si intrig'a . . . Hail va fi mirele meu . . . Hail me astépta in ceriu, colo unde resaru diorile la templu amorului, la més'a mirilor. Ah unde-e? Unde-e cunun'a?? N'am cununa, cununa de mirésa, verde si inflorita, haina de nunta, haina de mirésa. Hah! Bianc'a mi-a rapitu cunun'a, cunun'a de mirésa Nu eu am ucisu pre Hüliar . . . nu . . . Bianc'a l'a ucisu . . . Impletiti fetiore, impletiti cununa, impletiti flori, faceti-mi haina de nunta, alba ca néu'a, cá asié-su miresele. Hail e mirele meu . . . Hail me astépta 'n ceriu la més'a mirilor.

Asié vorbiá Alime, d'antâiu in linu, dar de ce de ce mai típatóre si mai confusa. Pe urma se scolá si luá fug'a prin balconu sê-si caute cunun'a, strigandu cá Bianc'a a rapitu cunun'a cea de mirésa, si se escusá cá nu ea a ucisu

pe Hüliar. — Uciderea avea mare si grea influentia pre sufletulu ei.

Se cobori din balconu. Afara erá nóptea négra ca scrumulu. Alime, aflandu pórt'a ce remasese deschisa dupa Bianca, esí afara si trech fugindu, si strigandu numele lui Hail.

Ah Alime e nebuna, serman'a Alime!

Dupa ce fugí unu tempu cu vestmintele spintecate prin tufe dese, fara sê scíe unde merge, ajunge la stanc'a unde cantase Hail cu arf'a, si s'a urcatu pre ea. Ací erá o potica lunga, ce se pareá a fi o dunga de pétra taiata de omu. Ací siediu pe potica si prinse a cantá si a strigá din tóte respoterile numele: Hail! . . Hail . . . Hail

Se pareá o umbra sculata din morti. — Apoi se scolá si si prindea vestmintele cu prinsura cocheta si dícea ca asié se pórtá miresele, sê fia mandre si frumóse sê placa mirilor, si éra se urcá pre o stanca sê véda nu mai vine óre Hail? sê véda intr' a cui bratia intardia, apoi strigá cu unu típetu plangatoriu Hail! Hail! Hail!

Hail nu viniá.

— Vino Hail, vino, — lu-chiamá Alime, — vino cá Alime móre, móre Alime de doru. Vino dragulu meu, Hail, Alime plange, Alimei i-e doru de tine. Vino Hail vino, Alime móre de doru, Alime e fidela, Alime te astépt'a, vino scumpe, vino! . . .

Apoi statú seuitata câte-va minute, dar Hail nu viniá. — Ah! sufletulu meu, nu mai vine Hail! — suspiná Alime apoi éra tacú.

Prin munti s'audiá tainicu rescantandu in departare eco silabeleloru din urma: vi—ne—Ha—il. — Alime audí eco *vine Hail* si cu unu típetu plinu de bucuriá se luá la fuga pe potica cu bratiiele deschise. Smintí pasiulu, si se mai audí o sberare infioratóre — apoi unu cuventu in gur'a de mórte: Hail.

Alime cadíu su stanca! — A ajunsu unde a doritu: — la fericire. — Acolo se va intalni cu Hail si voru incepe alta viétia, — viétia plina de voluptáti divine. Si-va incliná fruntea pe bratiulu lui, i-va spune suferinti'a si se va consolá. Acolo si-va aflá mirele mandru si frumosu, gata de nunta . . .

A trecutu vér'a, tómn'a si érn'a — si a venitu primavér'a verde si frageda ca o fêta fetióra. — Muntele s'a invescutu cu érba si cu frundia verde, ceriulu cu serinu, luncile cu flori. — In cetatea arapului nu se mai vedeau lumini noptile dealungulu, si nu s'audiu cantári, — se pareá cá dórme, se pareá cá s'a mu-

tatu din asta tíera. Óre ce i-a casiunatu arapului? — asié se 'ntrebau muntenii.

Intro dí frumósá éta se ivesce pe lunca aprópe de cetate unu calugaru cu crucea 'n mana, descultiu si palitu de ferbintiél'a sórelui si de ventu. Pe lunca se 'ntalni cu unu pastoriu ce dícea cu fluerulu.

— Unde mergi mei fratióre? — intrebà calugarulu de pastoriu.

— Mergu la oi parinte, colo mi e stanc'a 'n cóste! — fù respunsulu.

— Din ce ti-ai facutu fluerulu fertate? alei ce flueru bunu! bine dici cu elu!

— Hm, bine dio, cá asié dícemu noi muntenii. — Fluerele ni-le facemu din frasinu si din paltinu. Nu ne 'ntrece nimene in tíera, numai in verile trecute ne 'ntrecea . . . nu scíu cine s'a fostu ivitu prin munti, si dícea nóptea la luna cu citer'a si cu tiembule, si dícea tóta nóptea de te dorea sufletulu. — Nu scimu cine, si ce a potutu sê fía, nu l'a vediutu nimene cu ochii, nu mai din departare se potea diari candu si candu nóptea la luna, siedindu colo pe stanc'a cea alba . . . vedi parinte colo . . . stanc'a cea! . . .

— Nu scimu dio noi cine a fostu. Vorbescu cá a fostu dínisiorulu muntilor, ce vine cu primaverile, ce trediesce muntii se cânte, trediesce frundi'a si florile, si 'ncaldiesce isvórele 'n stanca. Cu ochii nu l'a vediutu nimene.

Asié mersera caletorii conversandu, pana ajunsera sù stanc'a unde cantá dínisiorulu muntiloru. — Sù stinca erá unu vravu mare de lemne si de frundie. Pastoriulu se 'utornà intr'o parte, adernà o tufa, si rumpendu-i créng'a cea mai frumósá o aruncà pe vravulu celu de lemne cu óre-care pietate.*)

— Ce faci fratióre? intrebà calugarulu.

Pastoriulu tacù câte-va minute — apoi incepù:

— Aicea parinte dórme o fét'a fetióra, frumósá ca o féta de imperatu.

Nu scíe nimene cine a fostu, ce doru, ce dorere a avutu, cine o-a ucisu, pentru ce a moritu? Nu scíe nimene de unde a venitu, cine o-a adusu, pentru ce o-a lasatu aice sê móra. — Intr'o nópte tardiu audíramu o cantare mandra aici pe stanc'a acést'a mai tóta nóptea, apoi sberâri infiorátore, si din candu in candu unu nume, numele Hail. Nu scimu, pe la noi nu sunt nume ca acést'a. —

In diu'a urmatóre pastorii o-au aflatu sù

*) Datina poporala, pastrata in Ardealu cu cea mai calda pietate pana asta-di.

stanca, mórtá, in vestminte spintecate, albe ca néu'a. Erá frumósá, se parecia cá numai dórme, dar' erá galbena ca cér'a. — Pastorii o-au aflatu si o-au ingropatu aci. Au venitu satele vecine de s'au miratu de frumséti'a ei. Popii i-au facutu comendare, pastoritiele o-au cantatu, pastorii o-au ingropatu. Cine scíe cine a fostu si cum i-s'a intemplatu mórtéa; dar' atáta e lucru dreptu cá in loculu acesta nu e lucru bunu. Aci s'a audítu citer'a si tiembulele cantaretiului de nópte, aci a moritu fét'a asta, si pe aci ambla adese naluciri albe in tóte noptile spre serbátori mari. Unii au vediutu naluciri amblandu pe langa mormentu si pe stanca . . . hei parinte, aci e lucrulu cu farmecu!

Calugarulu si-redicà glug'a si se acoperi pe fatia, apoi prinse a lacremá. Pastoriulu mergea inainte si nu-lu vedea.

— Se mergi in pace frate! — díse calugarulu, — eu me voi odihní aci la umbra.

— Ddiu te pórté 'n pace parinte! — díse pastoriulu si trecù nainte pe drumu.

Acestu calugaru e bietulu Hail.

Se 'ntornà pana la vravulu celu de frundie ce acoperiá mormentulu linu.

— Aci dormi tu dara scump'a mea, Alime! — díse — si se puse in genunchi si sarutá tierin'a mormentului, si prinse a plange amaru . . . amaru — pana câtra séra.

Cand inserá scóse de sù gluga o citera, o radimá langa mormentu de o pétra, si porní câtra cetate. Cine scíe cu ce propusu a venitu pana aci in vestmentu calugarescu, dar acum fù otaritu a merge 'n cetatea arapului, sê-lu véda, si sê-lu ucida elu cu man'a sa, apoi — sê móra; — cá-ci ah! ce placere mai are viéti'a candu a espiratu partea de amoru?! . .

A ajunsu la cetate. — Intrá pe pórt'a ce erá deschisa, de aci se urcà pe trepte si intrá intr'una din cele mai multe usi. Tacere mormentala, intunerecu si duhóre! — Hail neavendu lumina, batù in cremine cu amnariulu, si ah! la radi'a cea rapede a scanteiloru i aparù p'unu minutu unu scheletu gretiosu. — I-se mai cunosceau vestmintele si ciubuculu. Acést'a erá scheletulu lui Hüliar.

Hail vediù cá arapulu e resbunatu prin óre-care casu — si se 'ndestuli; — apoi veni giosu cu nuscíu ce sfiire superstitiósá, fára a mai cautá prin celelalte. — Sù cetate observá canalulu deschisu. Statù in locu unu minutu, apoi intrá prin acela tienendu la mana creminea si amnariulu si din candu in candu scaparandu cu ele. — Tacere grea, intunerecu grosu si mirosu mucedu!

D i l u v i u l u. (Vedi pagin'a 285.)

Cu astfeliu de luminare observà intr'unu parete a canalului o usia, in care spendiurá nesce chiái insírate 'ntr'o veriga de feru. Hail deschise usi'a cu chiáile si intrá prin ea. Ací altu canalu, si de o parte o bute plina cu pulveru de pusca; ér din bute unu firu de feru erá redicatu si trasu prin parete in celele désupra. Aha, voi se affu ce-va lucru misticu — cugetá si se urcá éra in cetate. Din intemplané intrá chiaru in sal'a de desmerdare a lui Hüliar. Scrutá totu anghiulu si dedù de feru; dar' acest'a erá trasu pe langa unu parete totu mai susu. Pe unde sê se mai urce, trepte nu mai erau! ?

Hail trase de feru cu man'a in giosu, se véda ce va sê fía, — si éta se deschide o usítia mica intr'unu parete. Hail intrá pe usíti'a acest'a si affá trepte pe cari se urcá in susu, — apoi a ajunsu óre unde sù coperisiulu cetátii. Aici erá o flegoria larga, numai de scanduri, pentru tempu de véra — si ferulu se gatá intr'unu anghiu.

Ferulu acesta erá invescutu cu materie aprindibile. De buna-séma arapulu a fostu calculatu cá in casu, candu cine-val'ar persecuá, ar' aprinde ferulu la capetu si tragandu-se foculu la butea de sù canalu va morí, dar va immormentá si persecutorii. Cine scéie pe unde nu mai avea acésta bute vitie de feru respandite prin pareti?! . . .

Hail aprinse cetatea, apoi inchidiendu-o de tóta partea cu chiáile ce remasera prin usi, esí dintre murii cetátii si trase la mormentulu Alimei. Apoi scóse din traitia nesce erburi si le puse in lingur'a din care bea elu apa ca caletoriu — si dupa ce le moiá bine, le beù, si si-incordá arf'a si prinse a cantá cu cantece amaru plangatóre.

Flacar'a se vedea departe in munti, si arf'a se audiá rescantandu departe prin culmi. Pastorii si satele vecine din departe se urcau pe coline si pe munti, si ascultau arf'a si admirau flacar'a.

Candu ardea foculu mai infioratoriu, Hail slabiá de otrav'a ce o beuse; ér prin ferestile cetátii s'audiá pintre crucile ferului racnindu o vóce de femeia ca o leóia turbata. — Acést'a erá Bianca, care mai amblá din candu in candu la cetatea lui Hüliar si grigea de comorile lui, si se delectá in ele nepotendu-le esportá.

De câte-va ori se mai audí sberarea Biancii si — infiorare! butea din canalu aprindiendu-se aruncá cetatea in aeru incátu se cutremurara muntii.

Pe cand a esitu diorile, au incetatu tóte: cetatea lui Hüliar, dorerea si viéti'a trubadurului.

Demanéti'a resari sórele frumosu. — Cetatea se parea cá neci n'a fostu de candu e lumea si trubadurulu dormiá linu cu arf'a pe bratie. S'au unitu la mórte cei ce fura despartiti aici in lume, in lumea ast' amara.

Póte cá Alime ambla vagandu prin sfere dintr'o stea intr'alta, pe bratiulu amantelui, in cercu de splendóre, in léganu de auru; póte transformata intr'unu geniu nevediatu, finti'a ei schimbata intr'o fintia aerina, ce apare nóptea la mormentulu amantiloru si sadesce flori, — ambla ca nalucire pe sù stanc'a lui Hail!

Póte cá si acum retacescu prin sfere unulu dupa altulu, astfeliu ca stelele erante — si nu se mai intalnescu, si nu si-dau unulu de altulu!! — — —

De multu au fostu tóte, de multu au trecutú tóte! Muntele mai traesce si nu ni-spune cum a moritu Alime, eco mai rescanta si nu ni spune cum a plansu Alime . . .

Tóte au trecutú; dar muntenii ni-spunu traditiuni mandre de fetiori de rege, de díne frumóse, — si culmea unde cantá trubadurulu si acuma o numescu: „Citera.“

V. R. Buticescu.

Cluburile femeilor in Londr'a.

Nu de multu a scrisu unu tradatoriu literariu cá: „in Angli'a libera, numai femeile-su fintiele cele nelibere.“ Nu au lipsitu antelupatátorie, cari si-au propusu derimarea despotismului sub care traiescu femeile, s'au luptatu cu pén'a si cu cernél'a, ca sê desrobésca sesulu lor, ma inca au avutu curagiulu de a se apropiá si de portile parlamentului si a cere emanciparea femeiesca, inse domnii din parlamentu totdeun'a au fostu surdi la suspinele doreróse ale sesului frumosu. „Faceti-ve voi inse-ve libere“ li-s'a dísu, „si veti fí, pentru cá libertatea nu se donéza, fâra se casciga.“ Femeile subtíre si innalte de altmintrelea au cascigatu destule invingeri asupra favoritelor creatiunei, vedien-du-i ca pre sclavi taraindu-se la piciórele lor, inse acésta nu le-a indestulitu pre ele, pentru cá dupa ce s'au obositu barbatii in curtenire indata au mersu in cluburile lor, unde s'au jocatú, au fumatú, s'au uritú si au cetitu jurnalé, dar' femeile au remasu a casa si asemenea s'au uritu si ele, s'au jocatú, dupa aceea au fumatú, au cetitu romane de câte patru tomuri,

si au scrisu, inse cluburile au fostu inchise pentru ele, fiindu câ este o lege vechia in Angli'a, care eschide pre femei din cluburi. Este dara mirare, daca damele din Anglia se nisuescu din tóte poterile, ca sê derime barierele aceste? Ele au inceputu cu multa istetîme, dupa datin'a femeilor, a face pasi, ca sê cascige dreptu de cluburi. Dómn'a Ashton inca in anulu 1834 au imbratîsiatu ide'a unui clubu de dame cu scopulu de a fi in ajutoriu fetelor orfane, fãra parinti si aruncate pre strade; de a inradaciná si incuibá in animele pruncilor seraci vertutea, semtiulu de onóre, moralitatea; si de a-i conservá pentru societate, de a-i face membri folositori pentru statu, de a infrumsetiá cu corón'a cea mai onorifica a económei si mumei pre acele fiintie, cari inca in etatea loru cea frageda cadu de jertfa molochului prostitutuinei. Ide'a a fostu imbratîsiata cu caldura de nobilele dame, cari au consentitu cu dómn'a amintita: 50 dame de nascere innalta s'au insotitu spre scopulu acesta, fiindca indurarea, binefacerea, stergerea lacrimiloru, si vindecarea ranelor e cea mai nobila chiamare a femeiei. Damele s'au intrunitu si au organisatu unu clubu, au facutu statutele si au contribuitu bani din midi-lócele sale proprie, si fiindu câ afacerile clubului au fostu feliurite, pentru câ a fostu de lipsa a cercá si a aduná bani in cele mai departate parti a Londrei, s'a dispusu, ca damele in tóta septeman'a sê se adune de câte-va ori. Unu proverbu dîce, câ unde se afla mai multi de doi francesi la olalta, de acolo nu potu lipsi cocaturele si liqueur-ulu, éra de se afla 10 intr'unu locu, restauratiunea si teatrulu sunt neincungiurabile. Unde se afla mai multi anglesi la olalta, acolo trebue se fia jocu de carti, jurnale, uritu si morburi de splina. Tóte aceste n'au lipsitu neci din clubulu-Ashton. Damele binefacátorie, dupa ce si-au finitu faptele de binefacere, au inceputu a politisá, a cetí jurnale, a criticá pre barbati si a-si cetí un'a alteia romanele fabricate de ele. Fiindu compusa reuniunea acésta mai alesu din dame de clas'a mai innalta, nu preste multu s'au formatu alta societate filantropica din clase diferite, acésta insotîre s'a chiamatu „clubulu damelor-Häring.“

Clubulu Häring si-a propusu a provedé cu lapte murescu pre pruncii sugatori a mameilor, care lucra in fabrice. Acésta insotîre a datu inceputu institutelor pentru nutrirea pruncilor sugatori, acést'a a datu inceputu si clubulu Häring. Fiindu câ daicele trebuiau sê se presinte in persóna la dame, clubulu Häring

erá asemene unei cancelarie femeiesci de asentare, in care se intemplau multe inconveniente. Clubulu Häring si-a schimbatu cu tempulu tendintia sa laudabila, inse pentru acea totu se adunau cele 500 de dame macaru câte odata in septemana si se petreceau fórte bine. „Clubulu virginelor betrane“ in limbagiu mai frumosu se chiama „clubulu amazónelor“, acesta are de a-si multiamí nascerea sa unei june brave de 45 de ani, care de si a fostu avuta, de nascere innalta si de o frumsétia rara, totusi ca inimica neesorabila a barbatilor a remasu nemaritata. Domnisiór'a Aragon a fostu unic'a flica a unui milionariu din unu suburbiu alu Londrei, s'a inamoratu in unu fecioru seracu, croitoriu de profesiune, care la acestu amoru a respunsu cu o fragedîme in adeveru croitorésca. Domnulu Aragon a aruncatu pre temerariulu petitoriu a fetei sale pre trepte giosu, la ce intru atáta s'a esaltatu croitoriulu, de in desperarea sa s'a aruncatu in bratierele unei bucatarese si o-a luat de muier. D. Aragon a fostu fórte multiamitoriu temerariulu petitoriu pentru acésta, l'a donatu cu 500 puncti de sterlingi pentru bunavointia aretata cátra elu, din contra domnisiór'a Aragon asié de neesorabila a devenitu, incátu a joratu câ va urí in eternu pre barbati si nu se va maritá neci odata. Ea si-a tienutu cuventulu chiaru si dupa-ce a ereditu dela taica seu o avere mare. Ea si-a adunatu pre langa sine pre cele de o sórte cu dens'a, si asié s'a facutu fundatóri'a „clubulu amazónelor.“ Ca sê póta fi o dama membr'a „clubulu virginelor“ a trebuitu sê aiba o frumsétia rara, moralitate nepatata, crescere cuviintiosa si cáta-va avere. A trebuitu sê póta demonstrá, câ celu putínu trei petitori i-au cerutu man'a, inse ea din voia libera pre toti i-a respinsu. Reuniunea acésta a avutu scopulu laudabilu de a ajutá damele veduvite si remase singure, de a le promová buna-starea dupa potintia si de a fundá unu asilu, in care ele se aiba locuintia, nutrementu si ajutorire, ca sê nu fia silite a recurge la indurarea privatiloru.

Domnisiór'a Aragon a fundatu si unu jurnalulu, in care persóne pricepatóre de lucru au aperatu interesele clubulu; jurnalulu a incepatu mai tardiu, pentru câ de si nu i-au lipsitu fundulu, colaboratorii si partinitorii, totusi a trebuitu sê cada victima sagetaturelor foilor umoristice. E de insemnatu câ statutele clubulu amazónelor impunu membrilor detorintia, ca sê remana nemaritate in tóta viétia lor. Clubulu, de la sustarea sa de mai multi ani, numai de trei ori a imbracatu doliu, pentru câ unele

membre facându-se nefidele au fugitu în castrele casatoriei. Mai întâiu domnisiór'a Brown, o juna în etate de 54 ani, s'a maritatu dupa unu capitaniu de marina betranu, cu care inse asié de nefericita a fostu, de si-a finitu viéti'a prin sinucidere. Icón'a domnisiórei Brown e acatiata în localitatea clubului, ca unu „esemplu infricosiatu.“

Mai putînu tragica a fostu istori'a nefidelei domnisióre Hawanot. În dam'a acésta, de si a fostu în tómn'a vietiei sale, s'a inamoratu unu gentleman june de 24 ani, care a fostu fórte avutu. Domnisiór'a Hawanot a fostu maica la doi prunci amabili si a traitu fórte fericitu, si póte cá traiesce si acuma ca o mama betrana fericita.

Domnisiór'a Shmith a caletoritu în Crimi'a, unde ca ingritóre de raniti a implinitu servitiuri insemnate, unu oficieriu anglesu de care a cautatu ea, s'a inamoratu în dens'a si o-a luat de muiere, inse vrendu a caletóri cátra casa i-a moritu barbatulu în urmarea ranelor sale. Domnisiór'a Shmith traiesce acum în Angli'a ca veduva, si e stimata de toti, afara de comembrele sale din clubulu amazónelor, care o-au stersu din listele sale.

Trebuie sè amintimu si „clubulu în contra crinolinelor“ pre a caruia stindardu e scrisa mortea crinolinelor, si are preste 2000 de membre ordinarie.

Ca sè ne completâmu descrierea, trebuie sè facemu amintire si despre urmatóriele lucruri:

Damele din Londr'a în anutempulu mai de aprópe au formatu inca dóue cluburi, în care numai putîne fete tenere au intrare; în adunările aceste presidéza neveste tenere. De si adunările aceste, cari se tienu de comunu dupa amédia-di în casele comembrelor, se chiama cluburi de dame, totusi barbati nu-su eschisi din ele de totu. Unu biletu de intrare în localitátile cluburilor e unu semn de gratía mare, în care numai acei barbati se potu impartesí, cari stau în védia mare la autoritátile cele mai innalte a cluburilor, între cari se afla mai multe principese. Petrecerile principale în cluburi suntu conversatiunea, cocheteri'a etc; barbati fuméza, inse neci damele nu-si denéga si-si cigaretele, ma inca neci havanele. Ca sè avemu idea despre nesfiél'a, care domnesce în adunările aceste, e destulu de a ne insemná, cá în salónele cluburilor nu sunt neci scaune, neci mese, fàra comembre siedu séu se culca de diumetate pre pamentu séu pre nesce divane fórte mici.

Din aceste vedemu cá emanciparea femeilor în Angli'a si-a luat o estensióne mare, cerculu lor devine din ce în ce mai potinte. Miscamentulu acesta nu a ajunsu inca la noi, si damele fumatórie, tienatórie de cluburi si beutórie de bere si alte spirituóse sunt la noi o raritate mare. Neci nu ar' fi bine sè avemu de a deslegá acum si cestiunea acésta, dupa-ce destulu de abundanti suntemu în alte cestiuni cu multu mai intetítórie si nedeslegate.

Comunicatu de

V. Popu.

Notitie de caletoría.

II.

Ilie e unu orasielu langa Muresiu; mai josu de Ilie în partea stanga a Muresiului jace orasiulu Dobra. Doriam a cunósce pe dlu protopopu inse dorere — fiindu densulu morbosu nu potui avé onórea de a lu vedé. Me intalnii cu unu negutiatoriu si intrebai de elu unele si altele, densulu inse afara de interesele sale private n'avea neci idea despre alte lucruri. În fine lu intrebai de scóla. Mi-response, cá pan' acuma n'au avutu scóla regulata, si cá invetiatoriulu nu locuiesce la ei mai multu decátu unu anu, doi, — apoi pana anu a fostu feciorulu protopopulu invetiatoriulu, acela mori, acuma a venitu unulu ce a fostu optu ani catana, fecioru de protopopu, a fostu si clericu si pentru portarea rea l'au datu oficiosu de catana, — acuma e la noi invetiatoriu. Este omu vrednicu, cu regula, canta bine în beserica, decátu sunt rare catanele cari nu beu. În urma mi-spuse, cá în caus'a scolara n'au omu cu energía, protopopulu nu face nimica în privinti'a scólelor, ér popii facu ce vreu. Invetiatorii vrednici nu potu subsiste din caus'a nepartinirei din partea celor mai mari, si asié se facu cele mai mârsiave abusuri, în cátu ori-cine póte vedé, cá scól'a astfelu nu póte esiste si scolarii nu potu face vr'o innaintare.

Audîndu tóte aceste mi-pusei întrebarea: Óre cum e mai bine, cu scólele sub directoratulu preotilor séu a mirenilor?

În Ungaria si în Banatu scólele pana mai anu au fostu sub inspectori mireni, si scólele sunt pretotindene regulate. Aice sunt sub inspectori besericesci si sunt neregulate.

Me mirai fórte de cele audite, cetindu adese ori în jurnalele nóstre cercularie de supremulu inspectoru scolariu, adeca de Escel. Sa multu doritulu si pretiuitulu mitropolitu

alu romanilor gr. or. Andreiu b. de Siaguna, — si éca acea voce innalta si parintésca a resu-natu numai indesiertu.

Continuai caletori'a mea mai departe, trecui Muresiulu la Branisca si totu in acea diua ajunsei la Deva, unde remasei peste nópte.

Sér'a in ospetaria vediui totu nepoti de ai lui Árpád, nu audii o singura voce romanésca. Mi-para ca sum in Dobritinu, séu in atare ospetaria din — Oradea-mare.

De odata intrara doi teneri si unulu pro-vocá pe celalaltu in limb'a romana :

— Haid sé jocámu trei partie!

Se apropiara de billiardu. Eu me uitam cum jóca. In fine agrái pe unulu dintre ei. Erá unu june oficialu romanu. Acestu june bravu mi-spuse multe lucruri interesante. In cele politice si-aice — ca si in tóte locurile — cine 'mparte parte-si face. Mi-se planse, cá de doi ani practisédia cu spesele sale proprie, si vede cum altii tragu salariulu celu frumosu. In cau-s'a scolara me mangaiá; mi-spune cá au unu invetiatoriu bunu, si cá protopopulu localu este unu barbatu de capacitate rara. Discursulu nostru tienù lungu, trecura unu-spre-diece cand ne dúseramu sé ne culcámu.

Demanéti'a mersei a vedé orasiulu, la mar-ginea stradelor vediui numele stradei scrisu in tóte trele limbele din Ardealu; chiar atunci se edificá beseric'a romana gr. or. dupa unu planu goticu, mi-a placutu. Asemenai orasiulu acesta cu Lipova din Banatu, decátu la Lipova vediui numele stradelor scrisu numai nemtiesee, — apoi Lipova e unu orasiu cu majoritate absoluta romana.

Dupa dejunu plecai cátra Hunedóra. Aice vediui renumit'a cetate a eroului romanu Ioanu Uneadi, care s'a publicatu si in colónele acestei foi, si despre care totu atunce poetulu nostru d. Arone Densusianu a impartesítu o descriere intru adeveru artistica. Cetatiu'a jace in ruine. Mi-placù fórté pusetiunea orasiului si mai alesu simtiulu natiunalu ce am gasitu la locuitorii romani. Toti sunt ómeni cu energía. Preotulu e unu barbatu zelosu, carele atátu in causele natiunale, cátu si in cele besericesci se pune in fruntea afacerilor.

Dupa prandiu plecai spre Hatiegu.

Petru Banatianu.

DILUVIULU.

(Vedi ilustratiunea de pe pagin'a 281.)

Evenementulu celu mai petrundietoriu, celu mai grandiosu si celu mai infioratoriu alu lunei e diluviulu, adeca potopulu. Unu evenimentu infioratoriu acesta, ce

numai cuvintele cele simple si totusi maiestóse ale bibliei ni-lu potu descrie. Dar precum o picatura de roua e in stare a ni reoglindá intregulu firmamentu cerescu, asié in ilustratiunea presinte marele artistu prin câte-va trasure de penelu ni infatísiedia pe dep-linu acésta catastrófa cutrieratóre de lume. Densulu n'a depinsu cetáti cufundatóre, ci numai unicu punctu, par' cá ar fi simtítu, cá artistulu trebuie sé-si adune tóte poterile, spre a poté infatísia unu tablou maretiu. Diluviulu a inundatu acuma tóte, numai o insula mica, verfulu unei stance se innaltia do sub giulgiulu de mórte, pe care refugiá unu leu cu patru prunci. Undele cu amenintiare infioratóre batu stanc'a, intre unde unu tata cu mani poternice si-taia drumu ca sé póta duce si pe muierea sa — care lu-imbratísiedia — la cei patru prunci ai lor. Momentu infioratoriu! Cand acum ajunge la trupin'a stancei, se vede intre dóue pericole pe sine si pe pruncii sei. Josu diluviulu ce inghite tóte, susu leulu grozavu, carele acuma tiene intre dinti o préda a sa. De departe se vedu vulturi obositi si alte paseri rapitóre. Autoriulu acestui tablou e renumitul Gustavu Doré, fiulu Franciei. Acestu artistu in presinte e pictorulu celu mai cercetatu alu Franciei si ca atare e maiestru de desemnu alu principelui de coróna. In diferite foi si alburi a depinsu vr'o 10,000 de ilustratiuni, dintre cari amintimu ilustrarea lui „Don Quixotte“ de Cervantes si minunatele desemne biblice, intre cari se tiene si ilustratiunea publicata in nrulu nostru de acuma.

GAETANO SFERRA.

Novela de A. Dumas.

(Urmare.)

M'am coboritu in giosu si scolandu pre Pietro i-am enaratu tóte ce s'au intemplat; lui Nunzio n'a-veam de spusu nemicu, elu sciá tóte.

— Bine e capitane, fii leniscitu, lu-vomu veghiá noi!

Intr'alta dí la 2 óre ajunseramu in Scarletta. Am demandatu corabieriloru sé remana pre naia. Gaetano Sferra, Nunzio, Pietro si eu ne-amu coboritu intr'o luntre.

Candu amu ajunsu pre uscatu, Nunzio de a drépt'a si Pietro de a stang'a prinsera pre caletoriu ca nu cumva se fuga. Observandu elu acést'a, eschiamá :

— Nu e de lipsa sé te ingrigesci capitane, cá aici e vorba despre duelu, si eu voiu stá inainte dtale la tempulu cuvenitu cu pistolu, spada séu cu cutítu.

— Dta ti-dai parol'a, cá nu vei probá a fugi? — intrebai.

— Da, mi-o dau.

Facui cu man'a, si Nunzio si Pietro lu-lasara sé mérga singuru. Ne-amu continuatu calea. Preste 10

minute am fostu la betranulu Matteo, unu sicilianu bravu, care tiene o ospetaria intitulata „la miti'a de feru.“

— Buna diu'a, tata Matteo! — i disei — te rogu numai de unu cuventu; noi ne-amu vatematu cu omulu acest'a, si amu vré sê tocmimu tóta tréba cu nisce impungeri de cutíte, pentr'acea avé-ai sê ne dai o chilia?

— Macaru si dóue, pruncii mei! — response betranulu Matteo.

— Dóue aru fi pré multu, un'a inca ni este destula. De s'ar' intemplá ce-va, — pentru cá cu totii suntemu moritori, si nenorocirea te ajunge cu iutíme nespusa, — scii ce ai de a díce? Atát'a cá siedindu eu cu omulu acest'a la mésa ne-amu suaditu, si apoi amu apucatu cutítele; si cá atát'a a fostu totu lucrulu. Care va remané mortu, vedi bine, acel'a va fi tóta caus'a intemplárei.

— Bine, bine, acést'a de sine se intielege! — response betranulu Matteo.

— Daca eu asiu omori pre omulu acest'a, atunci nu-ti recomendu nemicu, elu se va ingropá cu cuviintia, precum e datin'a a immormentá pre unu cetatiénu, eu voiu solvi tóte spesele pentru elu. Daca dlu acest'a m'ar' omori pre mine, pre nai'a mea se afla bani destui. Altmintre dóra m'ai si imprumutá, ce dici Matteo?

— Nu atunci te-asiu imprumutá antáia óra, capitane!

— Dar daca m'ai imprumutá mai pe urma? Tiene minte Matteo, dlu acest'a va fi atunci liberu cá aerulu, pricepi-me? sê mérga unde va vré; daca l'aru prinde, spune cá eu l'am dusu pre calea rea; am beutu pré multu, si elu mi-a facutu numai ce mi-s'a cuvenitu, pricepi?

— Pana intr'o litera!

— Acú dara ce-va de mancatu, betrane. Tu Pietro mergi si cumpera dóue cutíte intr'o forma, altmintre scii tu acum cum sê fia. Tu Nunzio vei aduce unu preotu. Chiaru bine! — eschiamai intorcandu-me cátra Gaetano, care ascultá tóte aceste leniscitu — am de a-ti spune cá eu voiu dá pentru o missa, care se va tiené mane demanétia, si asié tóte voru fi cum se cade. Daca si dta voiesci a dá pentru una, o poti face; atunci neci unulu nu vomu fi in stare mai favoritóre; Girolamo totdeuna e gata spre aceste.

— Ti multiamescu! — response Gaetano.

— Precum ti-place.

Pietro si Nunzio a mersu a-si implini mandatele, eu remasei cu Gaetano si cu betranulu Matteo.

— Acú, — eschiamai pasíndu cátra Gaetano, — acú in momentul in care amu ajunsu, daca n'ai nemicu de sfarsítu cu ddiu, vei avé de siguru cu lumea. Dta poti sê ai tata, mama séu amanta, cu unu cuventu, poti avé pre cine-va, care se intereséza de sórtea dtale, si pre care dta lu-iubesci. Matteo, péna si papiru. Ie esemplu de la mine, scrie dle, si in casu candu te-asiu

omori, fii siguru cá epistol'a dtale se va immanuá persónei cuvenite.

— Acést'a e alta, dta aibi dreptu! — response Gaetano, si luandu papiru si tinta din man'a lui Matteo, s'a pusu sê scria.

Eu me pusei la alta mésa fatia cu elu, si me apucaii si eu de scrisu. Se intielege de sine, cá sóciei mele mi-am adresatu ordurile.

Candu fui gata, se rentórsera si Nunzio si Pietro.

— E solvita miss'a! — eschiamà Nunzio.

— La parintele Girolamo? — intrebai.

— Da.

— Aici-su cutítele, — díse Pietro, — pretíulu li-este 2 piasteri.

— Pst! — strigai.

— Nu, nu, — intrerupse Gaetano, — asié se cuvine, ca eu sê-mi solvescu partea mea, dta a dtale. Altmintre mai avemu noi de a face laolalta. Eu tí-su detoriu inca cu 200 de galbeni, pentru cá dta m'ai adusu pre uscatu, precum mi-ai promis.

— Pentru aceea fii leniscitu, nu te grabí cu ei!

— Ba din contra, acest'a e lucru cu graba, capitane, aici-su banii, si amice, — díse lui Pietro — tiene 2 oboni pentru cumperarea cutíteloru.

— Mi-érta dle! — response Pietro — cutítulu e doi cartini, si nu doi oboni; pentru unu atare sierbitiu nu acceptezu bani.

— Acú — continuà Gaetano — sum gata ori candu a stá la duelu.

— Bucatele sunt pe mésa, — eschiamà betranulu Matteo, candu esí din bucatéria.

Ne-amu dusu in susu. Eu urmam pre Gaetano, care calcá nisce pasi crancenii. In totu momentul te convingeai mai bine despre elu cá e unu omu bravu, nobilu.

— Tóte sunt in ordine, — díse Matteo.

Erá asternutu unu cornu de mésa, pre care stá cin'a oftata; cornulu celalaltu erá голу; de dóue parti ale mesei stá câte-o tonna cu fundurile lovite, — aceste inca erau pentru noi, daca in adeveru ne-amu apucá de olalta.

Pietro puse in dóue cornuri de mésa dóue cutíte.

— Daca dta ai pre cine-va cunoscutu aici, si-lu-poftesci de marturia, — dísei cátra Gaetano — lu-poti chiamá, pana atunci asteptámu.

— Eu nu cunosc pre nimene aici, capitane! Altmintre sunt aici doi ómeni bravi, — eschiamà Gaetano aretandu pre Nunzio si Pietro — ei ne potu fi si mie si dtale de marturie.

Nepasarea acést'a me facea sê me miru. De candu vedui mai de aprópe pre barbatulu acest'a, resbunarea mea si-a perdutu din putere. Mi-am propusu a probá impaciuire.

— Dle, asculta-me! — eschiamai candu se duse in celalaltu capetu alu mesei, — lucrulu acest'a, séu mai

bine dicundu, caus'a lucrului acestuia pana acú mi-este necunoscuta. Dta nu esti ucigatoriu! Pentru ce m'ai vulneratu dta pre mine? Vorbesce-mi verde, spune-mi tóte adevératu, si daca voiu observá, câ sórtea séu lips'a te-au silitu la fapt'a acea, atunci remanemu amici buni!

Gaetano s'a cugetatu ca unu momentu, dup'acea respunse cu fatia seriósa :

— Eu nu-ti potu spune dtale nemicu; secretulu acest'a se tiene de mine, apoi neci nu sórtea rea ne-a adusu pre noi laolalta. Ce e scrisu in cartea mare a vietiei, e scrisu, si are sê se sfarsiésca, noi ne vomu bate.

— Cugeta-te bine, dle, inca este tempu, — dîsei. Daca nu vrei a vorbí innaintea ómeniloru acestora, ei voru esî a fara, si noi vomu remané singuri; eu me joru, câ ori ce mi-vei spune, nu te voiu tradá, chiaru ca si cum ti-ai fi marturisu secretulu unui preotu.

— Am fostu pe patu de mórte, am chiamatu preotu, m'am marturisu lui, si cugetam câ marturisi-rea-mi va fi ultima, si pe langa tóta infricosiarea câ voiu stá inainte lui ddieu cu unu pecatu de mórte, nu mi-am spusu secretulu, pre care dta vrei a-lu scí.

— Dar' totusi . . . -- continuam, si de ce resis-tea mai tare, de acea lu-rogam si eu mai tare.

— Oh! — intrerupse elu, — adeca dta nu vrei a te bate, dóra te bate?

— Eu sê me temu? — strigai.

Cu o saritura fui in tonna, si am apucatu cutítulu in mana. Gaetano n'a voitu a audí nemicu, pentru acea si elu s'a urcatu in tonna, dar' candu au vrutu marturie se sê-i lege man'a stanga ca si pre a mea, cugetandu câ va fi impedecatu in duelu, a cerutu sê i-o lase liberu. Asié i o-au lasatu.

S'a inceputu duelulu. Putînu m'a vulneratu la umeru, eu nu l'am potutu loví; altfelu tieneam lucrulu despretiutoriu pentru mine a-i vulnerá alta ce-va decátu anim'a. Inse vediendu câ mi-curge sangele, asié impunsetura aspra i dedui, încátu cu tonna cu totu nu s'a opritu pana la ferésta. Candu am vediutu câ nu se scóla, am cugetatu in mine câ si-a capetatu plat'a, si in adevéru cutítulu mi-erá sangiosu pana 'n manunchi. Nunzio sari la elu.

— No, ai lipsa de preutu séu de medicu? — lu-intrebà.

— Preutu! — respunse Gaetano cu viersu debilu, — mediculu nu-mi póte folosi nemicu.

— Betranc! — strigà Nunzio.

Se deschise usi'a si intrà Matteo.

— Chilia si patu pentru domnulu acest'a, pentru câ se afla fórtu reu.

— Tóte-su gata, — respunse Matteo.

— Ajutati sê-lu duca, pana ce voiu sdrobí vr'o câte-va pocale, ca sê cugete ómenii, câ totu lucrulu s'a intemplatu in lenisce.

— Preotu! preotu! — murmurá Gaetano si mai debilu decátu mai nainte, — daca ve intardiati, va vení tardíu.

Sangele intr' adevéru asié-i curgea din peptu ca riulu.

Matteo l'a prinsu de sub umeri, Nunzio de pe-tióre.

— Dta vei traf inca si 4—5 óre, — eschiamà betranulu Matteo câtra Gaetano, — vedu eu din ochii dtale; pe rana voiu pune o haina impaturata bine, si vei avé destulu tempu spre marturisiré.

Usi'a fú inchisa éra, eu am remasu cu Pietro.

— Ce-ti e dtale, capitane? — me intrebà Pietro — ti-e reu dóra de lovitur'a, care o-ai capetatu pe umeru?

— Ba, ba, nu me sentiescu reu de aceea, — respunsei — mi-ar' fi placutu sê nu me batu cu omulu acest'a, elu mi-a datu multi bani, ca sê-lu punu pe uscatu nevatematu.

— Candu a esítu pe uscatu, dupa opiniunea mea, neci decátu n'a fostu vatematu.

— Pietro! banii acestia mi-voru aduce o nenoro-cire mare pe capu. De va morí, nu-mi tienu din ei neci unu cruceriu, toti i dau pentru misse.

— Missa! acést'a e folositóre totdeuna, — dîse Pietro — vediuramu mai de aprópe ce folosu avù mis-s'a care o-am tienutu pentru dta; dar' pentru acea neci banii nu trebuie despretiuiti.

— Si serman'a femeia, Pietro, serman'a femeia, care m'a cautatu pe naia, care lu-petrecù pana la ripa. Oh! de ar' scí ea lucrurile aceste!

— De siguru ar' plange fierbinte, dar' cugetandu bine lucrulu, totusi mai bine e sê planga ea decátu ser-man'a sócia a dtale. Altmintrea dta i-ai datu numai imprumutulu indereptu, ce elu ti-a datu c'unu anu mai 'nainte; e dreptu inse câ elu l'a capetatu indoitu, si apoi cei cadiuti nu si-voru solvi detoriele sale!

— Acú e totu una, totusi mi-ar' placé a scí câ pentru ce m'a impunsu elu atunci pre mine?

S'a deschisu usi'a unde l'a fostu dusu pre Gaetano.

— Capitane Arena! — dîse o vóce, — moribun-dulu te poftesce pre dta!

M'am intorsu si cunoscu pre parintele Girolamo.

— Aci-su parinte! — dîsei, si nu me poteam re-tiené de inspaimentare.

— Dóra vei scí acuma totu lucrulu! — eschiamà Pietro, — daca tí-lu va enará, comunica-lu apoi si cu noi.

I dedui semnu cu ochii si am intratu.

— Frate, — mi-dîse eremitulu Girolamo, are-tandu-mi pre Gaetano Sferra care erá galbenu ca cér'a — unu crescinu aprópe de mórte doresce ca si dta sê-i asculti marturisiréa. (Va urmá.)

Ce e nou ?

** (Parintele literaturii române,) dlu Ioanu Heliade Rădulescu petrecu câte-va zile în capital'a Ungariei și avu fragedîmea de a ne onorá si pe noi cu visit'a sa. Totuodată amintim, că în venitoriu si acestu mare literatoru va colucrá la fói'a nóstra. Dlu Heliade a plecatu eri împreuna cu amabil'a-i fiica la scaldele de la Kissingen.

** (Asociațiunea transilvana) tinu în 5 aug. șiedinti'a sa lunaria, în care casariulu referá, că în cass'a societății se afla 24,017 fl. 18 cr. Va sê dîca o suma de ajunsu ca societatea numita sê póta începe a edá fói'a de toti dorita. Sperámu, că la adunarea generala se va gasi cine-va, carele sê faca o propunere în privinti'a acésta.

** (Donu din Mexico.) Dlu capitánu dr. de medicina Ioanu Arseniu în Mexico a donatu pentru asociatiunea transilvana 100 de taleri mexicani.

** (Principele Antonu de Hohenzollern,) fratele noului domnitoriu alu fratilor de peste Carpati, în urma-rea ranei primite la Königgrätz a repausatu. Jurnalele din Bucuresci anuciara în doliu acésta scire.

** (Din Maramurestu) primiramu o scrisóre, în care unu invetiatoriu de acolo provóca pe dlu profesoru din Nasaudu Basiliu Petri, carele compuse unu abecedariu fôrte bunu pentru scólele poporale, sê compuna si unu legendariu. Suntemu convinsi, că dlu Petri nu va refúsá acésta rogare.

** (O anecdota despre cont. Festetics.) Precum se scie, contele Festetics la batali'a de la Königgrätz fu ranitu greu la picioru, în urmarea careia într'o di în septemanile trecute i taiara piciorulu. Contele rabdá cu sange rece amputarea, dar servitoriulu seu într' unu anghiu începú a plange. Taci — i dîse contele — parati bine cá-mi taiu piciorulu, cá-ci de acuma 'nainte nu vei fi silitu a curati dóue caltiuni!

** (Asociațiunea transilvana) va tîné adunarea sa generala în 27. 28. augustu la Alba-Julia. Dorimú ca adunarea asta sê fa mai numerósa decátu cele trei din urma. Amanandu-se adunarea societății literarie din Bucuresci, domniú Cipariu si Baritiu asisdere vor poté luá parte. Sperámu, că de asta-data si Esc. Sa dlu presiedinte va onorá adunarea cu presinti'a sa. Unu june poetu — precum audíramu — se pregatesce a tîné unu panegiricu a supra laureatulu nostru poetu Andreiu Muresianu. Ne-ám ingrigitu ca cetitorii nostri sê afle din o corespundintia particularia lucrările acestei adunări.

** (Ca respunsu) la întrebările din mai multe párti, avemú sê amintimú, că poesile redactorulu acestei foi vor esí nesmintitu în septeman'a venitóre, acuma se tiparesce cól'a cea de pe urma. Caus'a întârđerii fu acea, că în locu de diece cóle promise, cartea va contîné trei-spre-diece cóle. Domniú abonanti dara vor primí cu trei cóle mai multu. Abonaminte cu 1 fl. la unu esemplariu se mai primescu.

** (In nrulu venitoriu) vomu publicá portretulu si biografi'a bravulu fiu alu Bucovinei d. Alesandru Hurmuzachi.

Găcitura numerica.

De Cornelia Vulcanu.

3.23.22.23.6.10. E simbolulu amiciei;
1.13.8.15.23. Siópte dulci a veseliei;
15.17.11.15.17.19.8. Se produce si de-unu riu;
13.17.21.20. Are vestmentu purpuriu;
4.9.7.6.13.10.21.22.24. La poeti si-eroi, de lauru;
12.8.11.5.19.14. Pasa în unu tronu de auru;
16.10.2.22.7. De-amu avé de-acestia multi;
13.3.2.24. Care-e buna s'o asculti;
9.7.23.21.10. Scóte mortii din mormentu;
21.5.6.7.3. Se póta pre susu de ventu;
18.2.12.21.23. Aceste vér'a se cocu;
13.23.15.21.17. Materialu bunu de focu;
1-24. { E unu june renumitu,
Alu Camenei favoritu,
De natiune multu iubitu!

Deslegarea găciturii de siacu din nr. 22:

Peptu-mi bate si me dóre,
Óre candu l'oiu vindecá?
Morbu-e mare, e amóre,
Si me face-a me uscá.
Ce sê facu ca sê s'aline,
C'alu meu morbu e fôrte greu,
E natiune pentru tine,
Cá tu tragi atátu la reu.

Marienescu.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele: Petronela Popu n. Leucutia, Eleonora Popu, Isabela Petrescu, Elena Danciu, Maria Popu, Elena Popescu, Cornelia Vulcanu, Regina Colceriu, Maria Campeanu, Augustina Florianu, Sofia Moldovanu, Elisabeta Munteanu, Sidonia Secosianu, Victoria Popu, Irina Valeanu, Anastasia Orasianu, Teodosia Porumbu, Eufrosina Paltinasu, Amalia Popescu, Virginia Mironu, Lucretia Marcu, Valeria Ilutianu, Teodora Selageanu, Rachila Popu, Ana Popescu, Juliana Ardeleanu, Iosefina Ritter, Maria Marinca, Zoe Ananescu, — si de la domniú: Veniaminu Martini, Antoniu Vasii, Steriu N. Ciurcu, Georgiu Berariu, Emericu Andreescu, Georgiu Murgu, Petru Fontine.

Deslegarea găciturii din nr. 21 am mai primit'o de la dómnele Elena Papiu, Maria Ciaciani.

POSTA REDACTIUNEI.

Blastemu : Nu se póte publicá.

Fagarasiu : Ocupatiunile nu ne érta ca sê mergomu acolo, asteptámu cele promise.

 Cu esemplare complete mai potemu sierbi.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu : **IOSIFU VULCANU.**